

Besten Dank für die Separaten Musser

Duizh 8

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ * ACADÉMIE BULGARE DES SCIENCES
ИЗВЕСТИЯ НА ЗООЛОГИЧЕСКИЯ ИНСТИТУТ С МУЗЕЙ
BULLETIN DE L'INSTITUT DE ZOOLOGIE ET MUSÉE
KN. (TOME) XXXIII, МАЙ 1971

Григорий Григоров

НОВИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ОТ ЕРНЕМЕРОПТЕРА И ПЛЕКОПТЕРА (INSECTA) ЗА ФАУНАТА НА БЪЛГАРИЯ

Борис Русев

По време на проведените проучвания върху сапробиологията на българските реки, както и по друг повод, бяха установени следните нови за страната ни видове от разредите Ephemeroptera и Plecoptera.

ЕРНЕМЕРОПТЕРА

LEPTOPHLEBIIDAE

Thraulius sp. Един единствен екземпляр, намерен на 14. VIII. 1957 г. в една локва край р. Караач, на 1—2 км южно от курорта Китен (leg. П. Берон). Неколкократните опити през различни години да съберам повече материал от този род останаха без резултат.

Единственият вид от този род, описан досега от Европа — *Thraulius bellus* Etn., е констатиран само в Португалия, Испания и Южна Франция.

CAENIDAE

Brachycercus minutus Tshernova. Видът е описан от Чернова (1952, с. 285, фиг. 107) въз основа на материал, намерен в р. Амур. Keifermüller (1960, с. 36—38, табл. VIII) прави преописание на ларвата и описание на имагото (♂ и ♀), събрани от нея в р. Варга (Полша). Ние съобщихме за намирането на вида в Дунав на 19. X. 1958 г., на 857 м от българския бряг при 552-ия речен км (Russev, 1968).

На 25. VIII. 1966 г. бе намерена 1 ларва в р. Тунджа над Ямбол, а на 26. VIII. 1966 г. — 2 ларви с дължина 5,5 мм в р. Тунджа над Елхово (leg. М. Николова).

Ларвите на *Brachycercus minutus* населяват пясъчното дъно в долното течение на средноголемите и големи равнинни реки. Трудната в методично отношение работа на тези биотопи, от една страна, малките размери на ларвата (4—6 мм), нейният приспособителен цвят към околната среда, както и рядкото ѝ и поединично срещане обясняват оскъдните сведения за разпространението на този вид в Европа.

НЕОЕРНЕМЕРИДАЕ

Neophetera maxima (Joly), 1870. Точното систематично положение на този род, а заедно с това и на вида е било обект на дългогодишни дискусии и изследвания, които разглеждат в трудовете си Lestage (1935), Berner (1956), Чернова (1961), Demoulin (1961 и 1962) и др.

Казлаускас (1959) събира ларви и имаго от този вид в притоците на река Меркис, като с това го съобщава за първи път за Литва (СССР), 89 години след описанието на ларвата, намерена във Франция.

Ulmer (1920) описва вида *Rhoenanthus macedonicus* от Македония въз основа на 1 ♂ имаго. Икономов (1962) прави подробно описание на ларвата и преписане на имагото под името *Oreianthus macedonicus* (Ulmer). Изясняването на много въпроси относно номенклатурата на това семейство показва, че описаният от Икономов вид трябва да се нарича *Neophetera (Leucorhoenanthus) macedonica* (Ulmer). Illies (1967) счита този вид обаче за синоним на описания от Joly (1870) *Caenis maxima* по материал от Франция.

Ние намерихме 1 ларва от този вид на 3. X. 1955 г. в р. Тунджа при Ямбол (температура на водата: 13,9°С; скорост на течението: 0,50 м/сек; кислородно съдържание: 10,34 мг/л O₂; кислородна наситеност: 97,92%; окисляемост: 1,05 мг/л O₂; обща твърдост: 16,1 dH°; pH: 8,5) и 1 ларва на 13. X. 1955 г. в р. Тунджа при Сливенски бани (температура на водата: 14,5°С; прозрачност: 28 см; мътност: 32,6 мг/л; скорост на течението: 0,80 м/сек, кислородно съдържание: 7,52 мг/л O₂; кислородна наситеност: 72,10%; окисляемост: 1,19 мг/л O₂; обща твърдост: 12,38 dH°; pH: 8).

ЕРНЕМЕРИДАЕ

Ephemera lineata Eaton. Материал: р. Осъм, Ловеч, 8 юли 1959 г. 20 часа. 2 ♂♂ и 1 ♀; 9 юли 1959, 20 часа, 1 ♂ и 2 ♀♀; пред Ловеч, 9 май 1968 г., 1 ларва; 8 август 1968 г., 2 ларви.

Палеарктичен вид.

ПЛЕКОПТЕРА

ТАЕНИОПТЕРЫГИДАЕ

Taeniopteryx hubaulti Aubert. На 16. X. 1969 г. намерени 5 ларви в р. Искър над Самоков (leg. Б. Бояновски).

Според Illies (1966, стр. 72) видът е намиран в Германия, Франция, Люксембург, Австрия, Полша, Румъния, Швейцария и Чехословакия.

Taeniopteryx schoenemundi (Mertens). На 3 март 1967 г. намерена 1 нимфа в р. Тунджа над Ямбол, а на 4 март 1967 г. — 1 екзувий в р. Тунджа над Елхово (leg. М. Николова).

Според Illies (1966, стр. 75) видът е намиран в Белгия, Германия, Франция, Люксембург, Австрия, Швейцария, Чехословакия.

PERLODIDAE

Perlodes intricata (Pictet). Материал: р. Бели Вит, преди Тетевен, 5 ноември 1968 г., 1 ларва; р. Вит, след вливане на р. Каленик, 5 ноември 1968 г., 1 ларва; р. Черни Вит, над с. Черни Вит, 14 юли 1969 г.; под с. Черни Вит, 6 ноември 1968 г., 1 ларва (leg. М. Николова).

Разпространение: Южна и Средна Европа (Illies, 1966, стр. 386, и 1967).

PERLIDAE

Perla burmeisteriana Claassen. Материал: р. Черни Вит, под с. Черни Вит, 16 август 1968 г., 3 ларви; 6 ноември 1968 г., 1 ларва; р. Бели Вит, над гр. Тетевен, 5 ноември 1968 г., 2 ларви; р. Вит, след смесването на Бели и Черни Вит, 6 ноември 1968 г., 1 ларва; р. Огоста, над с. Чипровци, 24 юни 1968 г., 1 ларва; р. Черни Осъм, преди с. Черни Осъм, 24 август 1968 г., 1 ларва (leg. М. Николова); р. Веселина, 2 септември 1968 г., 1 ларва (leg. А. Влахов); р. Черни Осъм, под гр. Троян, 6 август 1968 г., 3 ларви и р. Бели Осъм, над гр. Троян, 25. X. 1968 г., 1 ларва (leg. Б. Русев).

Разпространение: Южна и Средна Европа, Северна Африка (Illies, 1966, стр. 288 и 1967).

ЛИТЕРАТУРА

- Икономов П., 1962. Еднодневките (Ephemeroptera) фа Югославја, *Oreianthus macedonicus* (Ulmer) (= *Rhoenanthus* Ulm.), *Fragm. Balcanica*, Т. IV, No. 11 (95), Скопје, 81—91.
- Казлаускас Р., 1959. Материали по фауне поденок (Ephemeroptera) Литвской ССР с описанием нового вида *Eurylophella lithuanica* Kazlauskas, sp. n. и имаго *Neophemera maxima* (Joly). *Vilniaus valstibinio v. Kapsuko Vardo Universiteto Mokslo darbai*, XXIII, Biol., Geogr. ir. Geologia, VI.
- Чернова О. А., 1952. Поденки (Ephemeroptera) бассейна реки Амура и прилежащих вод и их роль в питании амурских рыб, Труды Амурской ихтиологической экспедиции 1945—1949, т. III, Изд. Моск. общ. изпит. природы, Москва, 229—360.
- Чернова О. А., 1961. О положении семейства Neophemeridae в системе отряда поденок (Ephemeroptera), Научн. докл. высш. школы, Биол. науки, № 4, 52—58.
- Berner L., 1956. The Genus *Neophemera* in North America (Ephemeroptera: Neophemeridae), *Ann. Entom. Soc. America*, 49, 1, 33—42.
- Demoulin G., 1961. A propos des donnees recentes sur la „Caenis“ maxima Joly (Ephemeroptera), *Bull. Ann. Soc. Roy. Ent. Belg.*, Т. XCVII—I—II, 63—68.
- Demoulin G., 1962. A propos des donnees recentes sur „*Leucorhoenanthus macedonicus* (Ulmer) (Ephemeroptera), *Bull. Ann. Soc. Roy. Ent. Belg.*, Т. 98, No. 23, 368—370.
- Illies J., 1966. *Katalog der rezenten Plecoptera*, *Das Tierreich*, Liefg. 82, Verl. Walter de Gruyter & Co. Berlin, 632 S.
- Illies J., 1967. *Ephemeroptera, Plecoptera in Limnofauna Europaea*, Gustav Fischer Verlag — Stuttgart, 212—229.
- Keffermüller M., 1960. *Badania nad fauna jetek (Ephemeroptera)* Wielkopolski, *Poznan-skie towarzystwo przyjaciol nauk*, Т. XIX, 8, Poznan, 411—467.
- Lestage J. A., 1935. *Contribution à l'étude des Ephéméroptères*. X. Une énigme française: La *Caenis maxima* Joly, *Bull. Ann. Ent. Soc. Belg.* 75: 173—183.
- Russev B., 1968. *Ökologische Untersuchungen über die Ephemeropterenlarven der Donau vor dem bulgarischen Ufer*, *Limnol. Ber. der X. Jubiläumstagung Donauforschung*, Sofia, 295—303.
- Ulmer G., 1920. *Neue Ephemeropteren*, *Arch. Naturg. (A)*, XI, 11, p. 1.

НОВЫЕ ПРЕДСТАВИТЕЛИ ЭФЕМЕРОПТЕРА И ПЛЕКОПТЕРА
(INSECTA) В ФАУНЕ БОЛГАРИИ

Б. Русев

(Резюме)

Автор сообщает об обнаружении в некоторых болгарских реках *Thraulius* sp., *Brachycercus minutus*, *Neoephemera maxima* и *Ephemera lineata* отряда Ephemeroptera, а также и *Taeniopteryx hubaulti*, *Taeniopteryx schoenemundi*, *Perlodes intricata* и *Perla burmeisteriana* отряда Plecoptera.

NEW REPRESENTATIVES OF EPHEMEROPTERA AND PLECOPTERA
(INSECTA) FOR THE FAUNA OF BULGARIA

B. K. Russev

(Summary)

The author communicates about the finding in some Bulgarian rivers of *Thraulius* sp., *Brachycercus minutus*, *Neoephemera maxima* and *Ephemera lineata* of the order Ephemeroptera, as well as of *Taeniopteryx schoenemundi*, *Taeniopteryx hubaulti*, *Perlodes intricata* and *Perla burmeisteriana* of the order Plecoptera.